

ХАЛЬМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Хальмг таньгчн болн Элст балгсна комитетсин, крч-көлсчрнн депутатирин таньгчн болн балгсна Советсин газет.

№ 197 (3181)

1958 дж. октябрин 2

Үнн 20 деншг

Олна шунлтиг толгбалдж гардхмн

Одахи, КПСС-н Хальмг таньгчн комитетин IV пленум болв.

Пленум деер күүндсн төрмүдн:

«КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин диг болн Хальмг таньгчн парторганизацин күдэх төрмүд». Дакад, «Республикин колхозмуд болн совхозмуд мал үвлзүүлгэнд ямаран кевәр белн болхасна тускар».

Эн төрмүдин тускар пленум деер ик кинән шалгылгатагьар, ик шунлтта күүндвр болсн, КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин шийдвриг күцадж, КПСС-н XXI хург уктдж ямаран кевәр шинэс производствэ диилврмүд күцлгьг бүүр дах болна, мал үвлзүүлгьг ягьдж сәәнәр күцах болна, цуг эн тоотар күцагдх зөвтә төрмүдн тодрха кевәр цәйлгьгдд темдглгдв.

Советск Союзин оли келн амтсин ни-ницнэгьү өрк-бүлд мана республикин күч-көлсчнр, эдл-ахуннь болн культури тосхлтдан шинэс гәавгьә гидг кесг диилврмүд бәрцхәсн мел лавта.

Коммунистическ парть, энү нә ленинск Централн Комитет, мана энкьр Советск правительств хальмг улст, тедү мет мана республикин цуг күч-көлсчнрт, гаргьсн эцкшн, килмджән тасрхан угагьар өгнә.

Хальмг таньгчн автономн республикд хуврәлгьн — күч-көлсчнрин джиргьл-бәәдлд тууджлч ик байрта йовдл болв. Энн, мана партин, келн амтнә туск ленинск политикиннь бас нег нертә күчтә диилврн болв.

Республикин күч - көлсчнр Партин болн Правительствин килмджд политическ болн күч-көлснә шин өргмджәрн. КПСС XXI-ч хургиг, Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьврн өдриг болн Алдр Октябрин 41-ч джилн дөниг уктгч социалистическ дөрлдә делгрүллгьәрн хәрү өгчәцхәнә.

Мана республикин промышленн предприятияс 8 сара зурагьан 105,3 процент күргджд күцацхәв. Ниди джилн ним кемд күцагдснлә дүнцүүлхлә, промышленн эдл-уш гаргьлгьн 54 процентд өсв. Джилә зурагьас даву 11,5 миньгьн центнер загьсн белдгдв. Прикаспийск загьсна комбинат 8 сара зурагьан күцаккәд, түүнәсн ташр давулад 6 сай арслннь мөньгнә эдл-уш гаргьад, 7 сай арслннь мөньгнә ору үзв.

Яшалтинск болн Западн тосна заводс, Элстин болн Кас-

пийск промкомбинатс, Элстин лекарнь, Яшалтинск райпищеккомбинат. Приютненск пром-артель «Дружба» болн нань чигн предприятияс зурагьан зөвәр давуладж күцав.

Болв зуг, күцагдсн тоотан келн йовджд, мана көдлмшт харгьгдджах дуту-дунд йовдлмудин тускар эс келхлә ик эндү болхмн.

Эн дуту-дунд йовдлмуд нег үлү промышленн предприятиясин көдлмшт, тосхлтн туск кергүдт олар харгьна.

Эн джилн нәәнн сарин эргид, 42 предприятияс 23-н нәәнн сара зурагьан эс күцаккәд, 9,1 сай арслннь мөньгнә эдл-уш гаргьад эс өгч. Бәәрн газрин тосхлтн материал гаргьдг предприятияс йир муугьар көдлджәнә. Бәәрн газрин промышленностин цуг управленәр зураннь күцлтинь тоолхла, әрән гидж 81 процент болджд гарна.

Өнөгрсн нәәнн сарин эргид тосхлтн көдлмш делгрүллгьнд ик оньг өггдсн болдг. Амтн бәәдг гермүд, бытовой болн производствени тосхлтд эн джил 119,1 сай арслннь мөньгн гаргьгдх болджд диглгдлә. Ут турштан 50,7 миньгьн квадратн метр бәәртә, амтн бәәдг гермүд, 4200 сургьульчирин ормта школмуд, 545 ормта больнице болн бичкдүдин учрежендс, 500 ормта клубс болн кинотеатрмуд, нань чигн тосхлтс делгрүллгьдх зөвтә бәәсмн.

Болв зуг капиталн тосхлтд өггдсн мөньгн йир муугьар олзлгдджана. «Калмыкстрой» трест нәәнн сара зурагьан 68,8 процентд күцав. Иим көдлмшиг бидн сән көдлмш гидж тоолджд чадшговдн.

Трестд, түүнә келжәх көдлмшт, татвр уга, салннь аньхун йовдлмуд гардгин учрар, государствд ик үнтә, ик зовлньгта кевәр нааран зөбджд авч ирсн. тосхлтн материалмудинь хулха-худхла харгьад бәәнә, ик гидгәр гарутна. Эн иим материалмуд нерәдгдсн көдлмштән гаргьгдлго, талин кергт гаргьгдджд одсн кесг йовдлмуд бәәнә.

Одгә цаг элдү ик чинртә оли зүсн көдлмш кегджд йовх, олн-амтнә седкл - ухань, омгннь йир икәр өбдлжд йовх цаг.

Олна иим ханлтта ик шунлтиг толгбалдж гардлгьн, тер шунлтиг производствени шин диилврмүд бәрлгьнүр эвинь олджд, чик кевәр заллгьн — партийн, советск болн наадк организацисн чигн дун угагьар күцах зөвтә көдлмшн.

Хальмг АССР-н Деед Советд депутатирин кандидатнр зааджд темдглгьн

Олн-амтнә кандидатнр

Одгә цагт Хальмг республикәр делгү күч-көлсчнрин хург хурджд, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатирт кандидатнр темдглгдәд төгсджд йовна. Мана республикин ах йоснд түрүн нуурт йовх көдлмшчнрин, колхозникудин интеллигенцин кандидатнр нерәдгдсн деерән, республикин гардачирин кандидатнр бас заагдджана.

Черноземельск района күч-көлсчнр суньгьврн 82-ч номертә Артезианск округар

КПСС-н Хальмг таньгчн негдгч сегләтр ур Н. И. Жезловн кандидат нерәддхәв.

Каспийск района суньгьврн 88-ч номертә Каспийск округар суньгьачнр Хальмг таньгчн күцагч комитетин ахлач ур Э. А. Сангаевин кандидат нерәдл.

КПСС-н Хальмг таньгчн комитетин сегләтр ур Ц. О. Саврушевн кандидат Каспийск района суньгьврн 93-ч номертә Северн округар нерәдгдв.

Юстинск района суньгьврн 71-ч номертә Юстинск округин суньгьачнр эврәннь кандидат гидж КПСС-н таньгчн комитетин сегләтр ур Б. О. Джимбинович нерәдл.

КПСС-н таньгчн комитетин сегләтр ур В. В. Чехловин кандидат Сарпинск района суньгьврн 64-ч номертә Чапаевск округар темдглгдв.

ЗУРГТ: Элст балгьсна темснә совхозин шунмгьа көдлч Т. У. Карбушева. Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьгх өдр уктгч дөрлдәнд оршад эн даалгьврн 170 процент күргджд күцәнә.

Р. Астаховин цоксн-зург.

Олна иим ханлтта ик шунлтиг толгбалдж гардлгьн, тер шунлтиг производствени шин диилврмүд бәрлгьнүр эвинь олджд, чик кевәр заллгьн—партийн, советск болн наадк организацисн чигн дун угагьар күцах зөвтә көдлмшн.

Суньгьврн 31-ч номертә Октябрьск округ

Мана кандидат—үкрч И. Х. Ходяков

Яшалтинск района 105-ч номертә совхозин клуб, 1-ч 2-ч, 3-ч болн 4-ч фермсин көдлмшчнр, механизатормуд болн цергләчнр хурцхав.

Совхозин директор ур Пьянов И. М. хург секснә хбн. түрүн болджд, 4-ч номертә фермиг залгч Кравченко уг авч, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд, мана фермин ах малч ур Ходяков Иван Ходженовичиг темдглджәнәв гив.

Ур Ходяков И. Х. Яшалтинск района, 2-ч Чонст угтя хальмгин булд, 1932 джил төрсн. 12 настагьасн авн эклдж Омск областн «Централн-Любинск» 241-ч номертә совхозд, мал хәләджд хәрүллгьнд көдлв.

Төрсн газтан ирн Ходяков Яшалтинск района 105-ч номертә совхозд ах үкрч болджд көдлджәнә. Хойр джилн эргнд эн ах малчин хәләдждәх 220 укромдәс нег чигн гару

уга 1957 джил 100 үкр болгьнас 100 тугьл авч, цугтннь амд-менд өскджд, гару уга бәрв, 1958 джил 100 үкр болгьнас бас 100 тугьл авб.

Ода эн ах үкрчин бригад мал үвлзүүлгьнд йилгьән сән белдвр келжд, цуг хаша-хаацан цагтннь ясджд диглдж, малиннь хот өвсән увлин туршарт элвг күрхәр овалджд белдв.

Кравченко хбн босджд, уг авч келсн эклц парторганизацин сегләтр ур Абушинов, фермин залгч Мучкинов болн нань чигн кесг амтн, цугтан ах үкрч Ходяковиг депутатин кандидатд темдглгьн чик гидж дөньндхәв.

Хальмг АССР-н Деед Советин депутатирин кандидатд цуг нег күн мет, нег дуугьар суньгьврн, 31-ч номертә Октябрьск округар, ур Ходяков Иван Ходженовичиг темдглджәнәвдн гидж эн хург тогтавр авб.

ДЖЕВАЛДЫКОВ А.

Суньгьврн 53-ч номертә Чкаловск округ

Нег дуугьар темдглв

Хальмг республикин Деед Советин депутатин кандидат темдглх төрәр Приозерн района Чкаловин нертә совхозин коллективин хург болснд, хббчнр, үкрчнр, тарәнә көдлмшчнр цугьар, селәнә эдла-ахун көдлчнрт партин өгдг килмджд ханджд келцхәв.

Түрүн уг совхозин ах инженер ур Ермолинский авб.

—Джил ирвәс совхозин эдла-аху өсәд, өргдждәд йовсннь маниг байрлулна. Тегәд, республикин ах йосна элчд шунмгьа, диилвртә көдлмштә кү нерәдх кергтә. Депутатин

кандидатд мана совхозин көдлч Валентина Васильевна Гостроваг нерәдджәнәв—гилжд эн угән чиләв.

Хургт бригадир ур Килганов, зоотехник ур Ганкин, пессоветин ахлач ур Манджиев эдн уг авад, цугьар ур Ермолинскийн селвгинь дөньндхәв.

Тегәд суньгьврн 53-ч номертә Чкаловск округар Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд Валентина Васильевна Гострова нег дуугьар темдглгдв.

Суньгьврн 58-ч номертә Жарковск округ

Үнн итклтә үрн

Жарков поселкд болсн хурт Сарпинск района «Гигант» колхозин колхозникуд цуглрв.

Түрүн болджд зоотехник К. Е. Лунев уг авб.

—Бидн эврәннь зергләнәс Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темдглх зөвтәвдн. Тегәд мана колхозин сән саальчирин негинь —Лидия Лиджиевна Байковаг би нерәдджәнәв. Республикин Деед Советин депутат болджд, эн мана даалгьврн цугиннь

куцахдннь магьд уга, итклтә үрн—гиджд келв.

Дарунь Кировск долан джилн школин директор А. В. Шумилин, бригадир М. В. Бурбин болн нань чигн улс цугьар ур Луневиг дөньнджд, Лидия Лиджиевна Байкова итклтә элч болх гиджд келцхәв.

Суньгьврн 58-ч номертә Жарковск округар Лидия Лиджиевна Байковаг Хальмг республикин Деед Советин депутатин кандидатд темдглх шийдвр хург авб.

Хальмг АССР-н Деед Советин депутатирин кандидатир заадж темдглгън

Сунъгъврин 73-ч номертй Бергинск округ

Н е р н ь т у у р с н х ö ö ч

Юстинск района „Полынный“ совхозд кòдлмшчрин болн церглэчрин, Хальмг АССР-н Деед Совет сунъгългънд нерэдсн хург ик òргмджтэгъяр болв. Сунъгъачнр бийсиннь дундас, Хальмг республикин ах йосна депутатнрт кандидат темдглхяр цугълрцхав.

Турун босдж уг келсн, совхозин бухгалтер ур О. Н. Сависко, ода мана республикд болджах сунъгъврин политическ ик чинринь келад, мана дундас депутатин кандидат темдглх зòв кòдлмшчрин производственн шунмгъагъинь улм òддлуджана гидж заав. Би, совхозин кòдлэчрин нерн деерас, Хальмг АССР-н Деед

Советин депутатин кандидат ур Альпеисова Даметкен Альпеисовнаг нерэдджанав. Эн хасгин урн, куукд кун, олджилд ах хòбч болдж мана совхозд кòдлджана. Кòдлмшиннь куврэр нернь холд туурсн хòбч эн. 1958 джилд 100 хòн болгънас 121-д хургъ авб. Государствд орулдж òгсн хурсхин 84 процентнь негдгч сортаг òггдв, ноосна аурагъан 100 процент кудав.

Совхозин партбюрон сеглатр ур А. И. Баяшов, кòдлмшч поселкин кудгч комитетин сеглатр ур Д. Джумалиев, нань чигн, уг авч келцхасн улс цугтан, ур Д. А. Альпеисован кандидатиг негдуугъяр дòнънцхав.

— Ур Д. А. Альпеисова нертэ хòбч. Энунэ кòдлмшин диилврнь совхоздан биш цуг районд чигн ик òзмджтэ. Кучкòлсан нòблго социалистическ эдл-аху цаарандан цецкрдж òсхд òгчэх, хòбчин кòдлмшиг ухагъан тавдж лассн элвг ик ламшлтта куукд кун, ур Альпеисова совхозин кòдлмшчвр дунд тоомсрта, итклтэ кòдлэч. Мана даалгъвриг чаддж кудэх аргъта, тегад энунэ кандидатиг шунмгъагъяр дòнънхмн, гидж ур Баяшов келв.

Хург нег дуугъяр ур Д. А. Альпеисован кандидатуриг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатг темдглэд, энунд зòван òгтхэ гидж терунас сурв.

Сунъгъврин 89-ч номертй Кировск округ

С ä ä н ä с с ä н ь т е м д г л г д в

Кòк тенъгсин ар захднь Каспийск района загъсчнр загъс анъндж йовцхана. Хошадар-гурвадар энд-тенд харлад, джилкснь цääлдäд, онъгъцс уэгднэ. Тедн дунд тенъгсин дольганд äрä кòндрäд, загъсна 6-ч завод зогсджана.

Хальмг АССР-н Деед Советд депутатин кандидат заадж темдглх тòрär заводин коллективин хург болв. Тер хургт турун болдж заводин кòдлэч Трактиров Э. М. уг авб.

— Эндр мана ик байрта òдр. Бидн эврәннь зергләнэсн республикиннь ах йоснд эврәннь элч темдглх болджанавдн. Мана дунд нернь туурсн загъсчнр, ик òзмджтэ кòдлмштэ кò-

длэчнр йир элвг. Болв, бидн сäänäс сäänинь, òзмджтэгъäс-òзмджтэгъинь нерäдх зòвтävдн.

Тегад би, депутатин кандидат Прикаспийск загъсна комбинатин (консерви цехин багъ наста кòдлэч Пелагея Лиджи-Гаряевна Чидинговаг темдглхмн гиджанав.

Ур Чидингова тòрски газрурн нуудж ирхин òмн Узбекстанд, Муйнакск загъсна консерви комбинатд кòдлдж, энунэ диилврнь нерн болдж йовсмн. Ода болхла эн зурагъан данъгин 1,5—2 холванднь кудцанä.

Олн мана даалгъвриг лавта кудэх, шунмгъа кòдлэч Пела-

гея Лиджи-Гаряевна Чидингова ах йоснд орлцдж чадх элч—гидж ур Трактиров уган тòгскв.

Дарунь босдж келсн уурмуд Н. К. Насонов, А. М. Бембеева, Р. Р. Мурзагалиева, С. А. Тарасов эдн ур Трактировин келсинь дòнъндж, шунмгъа кòдлэчин тускар унн седклäсн сäänхн уг келцхäv.

Сунъгъврин 89-ч номертй Кировск округар Хальмг республикин Деед Советин депутатин кандидат ур Чидингова Пелагея Лиджи-Гаряевнаг темдглэд, эн округар сунъгълдх зòвинь энунас сурх болдж хург шиивд.

Сунъгъврин 74-ч номертй Северн округ

Олн-äмтнä ик иткл

Сентябрин 27-д Юстинск района «Северный» совхозд болсн хургт клуб дуурäд кòдлмшчнр болн церглэчнр цуглар. Хòбчнр, малчнр, механизатормуд, селәнä эдл-ахун специалистнр, Хальмг АССР-н Деед Совет сунъгългъна ончта тòр күүндвртän тавдж хагълцхав.

Трибуи деер совхозин бухгалтер ур А. Э. Ходжганов.

— Уурмуд! Мана Хальмг республикин куч-кòлсчнр КПСС-н XXI-ч хуртиг уктдж òрги соцòдрäдä делгүрүлэд, куч-кòлснä ик диилвр кудцхин тòлä ноолддж йовна. Октябрин 19-д болх Хальмг АССР-н Деед Совет сунъгългънд кегддäх белдврин òдрмүдт политическ болн производственн òргмдж улм òсджанä. Мана ори-нутгт кегдг сунъгъвр оли-äмти шунмгъа кевär орлцдж, бийснь бүүрдäдж, медж кедг сунъгъвр болджана. Советск Конституцин манд òгсн тер зòвиг элдж, Хальмг республикин ах йоснд эврәннь элчän илгäх болджанавдн. Тегад би, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат, мана совхозин äх хòбчин дарук ур Артаева Шура Леджиновнаг нерэдджанав.

Совхозин директор ур В. М. Ланговой келсн угдän, ур Ш. Л. Артаеван кòдлмштän кудсн диилвринь ил-дкдж келв.

— Шура Леджиновна кòдлдж йовх хòбчнрин бригад 100 хòбнäs 109 хургъ авб, ноос, хүрсх элвгär гаргдж авхин тòлä цуцрлан угагъар ноолддж йовна. Хòбчнрин дунд Шура Леджиновна күүндтэ кòдлэч, кòдлмштän кинän, ухагъан тавдж даалгъврн кудцгългъри наатксдан үлгүр үзүлнä, — гидж тер заагъад, ур Артаеван кандидатиг унн седклäсн дòнънджнäv гив.

Ах хòбч ур Б. Д. Джалиев, кòдлмшч комитетин ахлч ур Н. Б. Бадмаев, нань чигн сунъгъачнр босдж келцхэгъäd, ур Ш. Л. Артаева оли-äмтнä ик итклиг даадж кудцäдж чадхмн, энунэ кандидатиг дòнънхмн гидж хургт орлачнриг дуудв.

Хургт цугларсн улс ик òргмджтэ кевär ни-негнär дуугъан òгцхäдж. Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат ур Ш. Л. Артаеваг темдглхмн гидж тогтавр гаргъв. Ур Ш. Л. Артаева депутатин кандидат орулхд зòван òгтхэ гидж хург сурв.

Сунъгъврин 11-ч номертй Ленинск округ

Колхозин дамшлтта гардач

Хальмг республикин куч-кòлсчнр ик байрта кевär Хальмг АССР-н Деед Совет сунъгългънд белдлгъ келжнän. Сунъгъачнр хург делгу болдж, депутатнрин кандидат темдгллгън болджана.

— Би, Ленинä нертэ колхозин ахлч ур Иван Трофимович Гончаровиг, партин итклтэ уриг, Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд нерэдджанав. — гидж хургт турун болдж босдж Элстин 2-ч номертэ дундин школин сургьулин багш ур Е. Ф. Марина келв. И. Т. Гончаров—гардгч кòдлмшт шунмгъа сäänär кòдлэд, бийän үзүлв, ик дамшлтта болн бүүрдэлгнä билг-

тэ кун. Омннь болхла колхозин джисänd кòдлдж йовсн, ода кесг джилдän Ленинä нертэ колхозин ахлч болдж йовна. И. Т. Гончаров унн седклäн тавдж колхозин эдл-ахуг хурдар òсхär зүткдж йовна.

Урунэ хòбн ард-ардасн трибун деер гарч, колхозин учетчик Э. С. Басангов, школин завуч В. У. Килганов, КПСС-н Хальмг танъгъчин комитетин сеглатр Ц. О. Саврушев негдуугъяр дòнъндж келцхäv.

Хург ни-негтэгъяр, ур И. Т. Гончаровиг Хальмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд темдглхмн гисн тавр авб.

Шаджна учр-утхиг цäйлгөлгөн

Ламаизмин болн түүнэ авъясмудин гол утхнь

Шаджи кезä чигн реакционн илчтэ. Олн зүсн шаджна тууджинь болн теднä гол ухагъинь шинджелнэ хòбн К. Маркс, шаджи оли-äмтнä — йосн хорнь гисн алдршгсн ашлвр кемн.

Классов обществд шаджи данъгин мухлачнрин сä хäägъäd, куч-кòлсчнрин седкл-ухагъинь дорацулад, тедниг чанъгъяр мухлалхд сän зерзев болдж гарна.

Мана ори-нутгт мухлалгч классмуд мөнъкинд уга кегдэд, күүг кун мухлаллгын унъгарн тасрен цагт, ода бääh хурлмуд советин йоснд шäрлгн уга бärцтэ бäänä, болв зäрм äмтнä седкл ухань хуучн шаджна үлдäсн му авъясиг ода күртл алдад уган учр, тедн чик седклäри, ик урмдтагъяр коммунистическ обществ тосхлгнд орлцлгнд саалтг болад бäänä. Тер учрар, мана парт, шаджна туск тòриг онъг уга үлдäдж чадшго. Шаджиг наукла тòрүц тòр уга идеолог гидж тоолдж болшго.

Ямаран чигн хäläцär (христианствин, эс гидж буддизмин) гарч ирджäh бурхн-шаджна керг уга хуучн авъясмудла ноолдан òдгä цагт мана партин, профсоюзмудин болн комсомольск организацион эрки тòрмүдин негнь болдж гарчана, юнъгад гихлэ, эднä алькнь болв чигн научн биш, реакционн идеолог болдж.

Ода бийнь лам-бурхнд шүтдг улс мана Хальмг республикд үлдснä учрар, лам-бурхна тускар дора келгджнän.

Ламаизм гисн нарт делкэд икär тарсн буддизмин нег äмн суццн болд гидж келдж болхмн. Тер учрар, ламаизмин гол ухагъинь, түүнэ авъясмудинь меддж авхар седхлэ, нам адг яхдан баахи медрл буддизмин тускар медх кергтэ.

Бурхн-шаджна идеолог болдж буддизм хойр минъгн тавн зун джил хооран Индин газр деер гарсн. Бурхн-шаджна номин йосн улнь болхла, газр деер äмтэ юм болн нарта орчлнь бүүрдäсн бурхна туск

келвр болджана.

Буддизм бийдän шүтен äмтид, кун үкл уга мөнък, үксн кун талдан юмнд хүүрäd мөнъкин йовад йовдмн гидж келнэ, тер тòлэд, газр деер äмд бääh насндан кун болгн бурхид зальврад, килц гаргъл уга, үкхлärн сän тòрлгд тòрхär седх зòвтэ гинä. Буддизм күүнä негнь байн, негнй угатя болдгн, хүвтэ, хүүв тату болдж йовдä өмн тòрлдän ямаран йовсна учр гидж келнэ. Ода байн болхла, тер кун өмн тòрлдän буй кедж йовсн болх, ода угатя болхла тер кун өмн тòрлдän килц гаргъдж йовсн болх, тер учр деерас угатянь сän джиргъл ода некдг зòв уга гинä.

Күүнэ цуг му хүүвиг буддизмиг делгүрлэчнр, äмти-бийсиннь санан-седвэрän эс дардж чадгт даалгъна.

Буддизмин номар болхла, күүнэ седвр деедин заясар ирнэ. Энунас иштэ, буддизмин ним зокалмуд бүүрсмн: «талдан кү дорацулсн дорхнь, бийän днилсн сän, йовхас суусн сän, үрглэсн унтсн сän, цугъарагъаснь үксн деер».

Эн келгдсн дегд реакционн үгмүд буддизмин номилгъна йосн гол унъгн бүүрдж. Äлд болв чигн

тòрүн уга бурхна чидл-күчинь öддлүлдж мактад, оли äмти тер бурхид зальврдж сäänär шүтхэ гигъäd, нам йиртмджин зокалсиг болн түүнэ, äмтэ тоот юмнд òдгд дала öглгниг, бурхна заянд тохрагъад, буддизм бийдän шүтдг улсиг залху, бурхнае талдан юм бичä тоолдж, теднä седвэрнь тату болх тоот дала му авъясмуд заагъад, оли-äмтнä седкл-уха дорацулх кергиннь йоста сän гисн зер-зев болдж гарна.

Нойлгч классмуд буддизмин номиг бийсиннь кергт йоста сän нòкд гидж тоолад, энүг эврәннь классов ноолдана кергүдт сäänär олзлсн болдг. Тегад чигн буддизм Индийд тòрäd, дегд шулуугъяр талдан кесг ори-нутгудт, оли зүсн бärц авч тарсн болдж. Шишлинь буддизм XVI-ч зун джилн эклцär ламаизм нер авч Бурят-Монъгълин болн Хальмгин газрмудар тарад, энундän эн теднä медрлтэ гиджäsн äмтид ик таасмджта болсн.

Ламаизмин гол үндснь болхла, буддийск идеалистическ хäläцäс болн буддийск шаджна догматмудас токтад, теднь ахрар келхлэ, ним болдж гарна:

Негдвэр болхла, оли зүсн бурхд болн дала шулмс бääh талдан (тара-

линьгин) орнд шүтлгн, тер таралъгин орнд бääh дала бурхд шулмснь йиртмдж болн äмтнä бäädл-джиргъл гардад, талдан оли зүсн үсхлнъгтэ юм үзүлдг болдж гарна.

Хойрдвар болхла, «күн үкснәннь хòбн бас джиргълтэ болдж», «үксн күүнä сүмсн талдан газрт оч тòрг» йоста гисн үгмүдт шүтлгн.

Тегад, ламаизмин ним гол үндснь йоста наукуд харш болн реакционн болдгн мел ил.

Ламаизм буддизм хойр бийдän шүтджäh улсиг газр деер бääh насндан дала сän бäädл-джиргъл бичä хäätн гинä, эврәннь санан-седклän öддлүлхм биш, ямаран му бäädл бääsн бийнь, түүнлэгъан таарх кергтэ, — гидж äмтнä толгъа ширнän.

Түүнэ тòлä бурхнд шүтдг кун болгн эркän уга нег «заагъачта» — (ламта) болад, түүнä келсн тоотив хärү угагъяр кудэх зòвтэ гинä.

Деер келгдснä хòбн ламин нлчннь болн түүнä кудэх кòдлмшинь медхд амр.

Ламаизм — бурят хальмг хойран оли äмтнä бäädл-джиргълд де гидг му нилч үзүлсн, эн теднä ухан-седклин öслтд ик саалтган òгчäсн, ода бийнь тер саалтган күргä бäänä.

Экц парторганизацн тооцана болн суньгэврн хургуд

Коммунистрин шунмгаагын оодлүлхн

Элст балгэсна ремзаводин экц партин организацин тооцана болн суньгэврн хург шидр болв. Парторганизацин тооцана докладт болн коммунистрин босдж келсн угд, заводин кдлмшт баях ик дуту-дунд идлгдв.

Завод производствен зураг-ган күүцэд чадлажаш. 8 сарин зурагган зуг 70 процент күүцэв. Иим йовлин ах учрнь—экц партин организац заводин кдлмшчирин, түрүн болдж коммунистрин чидлин государственн зура күүцэ-лгүнур сулар тусхаснд, олн-дундин политическ кдлмш татуггар келжэхд, соцлорлдэ

делгрүллгэнд дуту-дунд үз-гдлжэхд байна.

Заводин ах инженер ур Ко-рнеев, зура эс күүцэгдэхин бас нег учрнь, тетклгнэ ор-ганизац — „Сельхознабсбыт“, „Тракторсбыт“ заводт кергтэ машиндин аньгс, томр, нань чигниг күүцэ эс бгдг йовдл гилж заав.

Коммунист ур Закарлюк, КПСС-н балгэсна комитет, эн-үнэ орготделин инструктор-муд партин кдлмш кехд йоста сан заавран, нбкдэн кургхш гилж келв. Мана пи-ртийн хурт джилин эргид балгэсна комитетэс нег чигн күн ирдж орлцен уга.

Шофер ур Ильинов, слесарь

ур Китаев, нань чигн улс кел-сэн үгдэн, заводиг кергтэ тоот материалар тетклгэнд та-слвр гарад, зура күүцэдлго йовхиг балгэсна комитет ур-днь чигн меддг баясмн, болв эн тускар тодрха нбкд болсн уга гилж келцхэв. Бал-гэснд баях нег заводт тни-гдж оньган баггар тавлгн хаджгэр болджана.

Тооцана болн суньгэврн хург авсн шиидвртэн комму-нистрин политическ болн производствен шунмгааг-инь цааранднь оодлүлх тодр-ха үүлдвр темдглв.

М. ДОРДЖИЕВ,
КПСС-н балгэсна комитетин
инструктор.

Совхозин кдлмшин гүдүд йовна

Черноземельск района эклц партин организацин тооцана болн суньгэврн хургуд эклв. Тооцана цагин эргид күүцэсн кдлмшин дигинь коммунист-нр келжэхэнэ.

„Черноземельский“ совхо-зин эклц партин организацин тооцана болн суньгэврн хур-шидр оодлн политическ кирцэнд, шунмгаа кевэр кел-дв. Парторганизацин тооцана док-ладар 11 коммунистнр босдж уг келцхэв.

„Черноземельский“ совхоз сул джилин эргид элл-ахугган цааранднь осклгэнд темдгтэ диилвр күүцэ. Энүнднь совхо-зин коммунистрин, эклц парт-организацн цуг партин-по-литическ болн бурдэмджин

кдлмш яерсна нилч чигн үз-гдлжэнэ.

Давсн джилд совхоз 3 сай 600 миньгн арслн олз ору-лдж авсн. Эн джил хбдин тдл авлгн саянар келдв, ная-днр хбдиг кесг отармуд ув-лэр хургүлүлгэнд гаргэв. Совхозар бүклдэн хургүдиг экаснь салгылгэнд 100 хдн болгэнас 108-д хургн авгдв.

Джил ирвэс хбдин тонь бсэд, ноос киргэдж авлгн икдэд йовдгнь үзгдлжэнэ. Эн джил совхоз государствд 2832 центнер ноос орулдж бгв, дундлал хдн болгэнас 7,4 кг ноосн кирггдв. Мах орулдж бглгнэ зура болзгдан күүцэ-лджэнэ.

Малд хотин бат кбрнь бур-дэлгэнд эклц партин органи-зацин оньнгн тусдж йовб. Мал-д хойр джилд курх бсв, сил-лос белдхн гилж парторгани-зац цуг совхозин кдлмшчир-ин шунмгаагын бурдэв. Энүнэ ашдн 138 миньгн цен-тнер бсвн, 2400 тонн эрдни-шишэн силос даргдв. Хдн бол-лгнд 3 центнер хот ода бел-длксн баянэ.

Босдж уг келцхэсн комму-нистнр партбюрон кдлмшт луту-дунд баясн бас заацхэв. Олн-дундин политическ кдл-мшт, соцлорлдэ делгрүллгэнд сулар оньг тусджав гилж те-дн келцхэв.

В. АНДРЕЕВ.

Сургүльчнрин гиигн атлетин дорлдэн

Шидрхи Элст балгэсна ста-дионд балгэсна школмудин ах классин сургүльчнрин нам-рин гиигн атлетическ дорлдэн болв. Түрүн болдж куукд 100 метрт гүүв. Энүнд куукдас 2-ч номертэ дундин школин сургүльч Мартыненко, кбвү-дас эн школин сургүльч Зиенко В. сан ашмуд үзүлв. Ядро тулклгнэ кбвүдин дорлдэн 1-ч номертэ дундин школин сургүльч Василе-нко 10 м 70 см тулкэд, сан аш үзүлв. Куукдас 1-ч но-мертэ дундин школин сур-гүльч Ефремова цугтагаснь холд шивад, түрүн орм эзлв, эн школин сургүльч Безру-кова хойрдгч орм эзлв.

Куукд уднь гэрэдлгнэ, кбвүд ондртнь гэрэллгнэ дорлдэн болв. 2-ч номертэ дундин школин сургүльч Мартыненко 4 м 42 см уднь гэрэдэд, мана республикд шин аш үзүлв. Обдэн гэрэд-лгэнд 1-ч номертэ дундин школин сургүльч Дубограев гэрэдв. Энүнэ ашнь 150 сан-тиметрт күүв. Куукдин обдэн гэрэдлгнэ дорлдэн, 2-ч но-

мертэ дундин школин сур-гүльч Жинвачева 125 санти-метрт гэрэдэд, диилвр бэрв.

Кбвүдин диск шивлгнэ дорлдэнд 1-ч номертэ дундин школин сургүльч Василенко 27,05 метрт шивад, түрүн орм эзлв. 2-ч номертэ дундин куу-кд дундас 2-ч номертэ шко-лин сургүльч Хрубкина 20 м 52 см шивад негдгч орм эз-лв. 1-ч номертэ дундин шко-лин сургүльч Енушкина хойрдгч орм эзлв.

Куукдин 800 метрт гүүлгнэ дорлдэнд, 1-ч номертэ дундин школин сургүльч Безрукова түрүн болдж ирв. Кбвүдас 1-ч номертэ дундин школин спортсмен Першиев негдгч болдж ирв. Энүнэ цаг 2 мин 22 секунд.

Командс дундас 1-ч номер-тэ дундин школин сургүль-чнрин коллектив түрүн орм эзлв. 1—2—3 орм эзлсн кб-вуд болн куукдиг балгэсна комитетин физкультурин болн спортин болн балгэсна эрдм-сургуулин отделин дипломс бгэд, грамотар ачлгдхэв.

Ю. ЧАРУЙСКИЙ.

Хальмг улсин тууджин туск лекц

КПСС-н Приозерн райкомин пропагандин болн агитацин за-ведующ ур Кекеев М. Б. хальмг келн амтнэ тууджин туск лекц Сухотинск дундин школин сургүльчнрт орс бо-л хальмг келэр ик тодрха саянар умшдг бгв. Школи

сургүльчнр түрүн эврәнн келн амтнэ тууджин туск ле-кц соньсад, ик гилдэр гаасц-хэв. Умшсн лекцин тускар кесг олн сурвмуд бгснд, ле-ктор сан тодрхаггар цаалгэдж бгв. Олн сургүльчнрин нерн деерэс 10-ч классин сургүльч

С. Бадмаев тиим сан тодрха лекц умшсдн ханлт бгв.

Ур Кекеев эн лекцэн рай-она культурин Герт, „Сухотин-ский“ болн Чкаловин нертэ совхозмудт бас умшдг бгв.

П. НАРМАЕВ.

Хальмг улс дотр лам-шаджна ном тархад, хаана правительств сан доньгэн кургдасмн, юнгдад гиллэ, эн ламаизмин нүүрт бийдэн сан тулг үзджэнэ.

Шаджн националистическ пропа-ганд кегбэд, бурят болн хальмг ам-тн, түрүн нүүрт йовх орс культур-ла, орс амтнэ зокал-барцлэ ханьц аргэ бгг уга баясмн. Энүнэ тускар дегд мергнэр, тер саамд декабрист баясн Н. А. Бестужев «Гусинное озе-ро» гисн статьядан иигдг бичеми:

«Буур баада... бурятмудиг орс улсас йилгнэ, тер йилгврик ламнр баясн чидлэрн доньгнэр седцхэнэ. Бийдэн татвр уга авьясиг тедн нам шаджна йоснд хуврагбэд, гар нүү-рэн угьалгн, түүнэс даву бааньд одягн, сав-саньхан цеврэр хадг-лгн — үкдж одм килнц гилж кел-цхэнэ».

Лам-шаджна зааврмудт төрүц шин, эс гилж сан-саяхн юмн уга, талдан шаджисин зааврмудла адал наукад харш болн реакционн болдмн. Тедн ик кезанэ, күмн амтнэ ухан-седвэр ик му болад, йиртмджие чид-лэ ноолдг аргэ уга цагт гарснн. Мел иим болсарн, ламин зааврмуд олн халхарн талдан шаджисин заав-рмудла адал болна.

Ламаизмин гол болгч зааврн,

наадк шаджисла адал — бурхид мөр-ггн болна. «Бурхид мөрглгн ма-нд, гесндэн хот ууснас ик керг-тэ», — гилж ламнр сүзглен амтн-дэн заадмн.

Бурхид зальврена утхинь болхла, түүнд мөргэд, түүнэс сури баядж, күүнд ор өвдлгэ күүцэд, бийдэн донь болн дамджг авлгн болдж гарна. Олн бурхн гарч ирснэс ави маань умшлгн бас олн зүйс болв. Мел одахн күүртл «гүрм» кенэ гилгэд нег йовдл гарчав. Терн иим болна: гелнь күн овчтэ (гемтэ) күүнэ герт ирад, гуйрар күү кегбэд, ном умшад, түүгэри гемтэ күүнэ геминь гаргэ-сн болна. Дакад бас нег мөргүл баянэ: эн мөргүл нургэдж кеер, теетг кегднэ: Газрт ут мод шаагдад, түүнэ орм деернь туулан арсар кесн махла блгэд, модна бөр цагган кенчр делгчкэд, гуйрар хө, үкр, мөр, нань чигн олн зүйс юм кегбэд, тедниг эргэд бас мөргүл кенэ. Эн мөргүл гемтэ күүнэ гем гаргэд, насинь утхана гилж келгднэ.

Эдиэс талдан бас олн зүйс маань-мөргүлмүд баянэ: «гал таах», «ца-лм утлх», «күүнэ буй кех», нань чигн.

Цуг эн маань-мөргүлмүдин ухан үндснь, зальврджах амтнэ толгэа ширдлжэх йовдлин мел ил. Геминс

күн бурхид мөргенэс, эс гилж бий-дэн гелнэгүдэр «гүрм» келснэ хөөн, түүнэ гемнэ өдгнэ гилгнэ мел керг уга худл юмн. Бурхид шүт-дг улс бийдэн нил уга, ухан-седвэр тату, аамтхэ, шулуун-шудрмг биш, кезэ чигн өмнэн тавсн төр уга, му баясн баядлггэн даньгин таардг, ахарар келхлэ брэл күн болдж гарна.

Иим улс эврәннэ түрү-зүдү баял-гэнэ тавсн хувдан, бурхид даалгэд, сан джиргэлин төлэ, байр-бахин тө-лэ, бийиннь сая хаялгнэ төлэ ноолда кел уга, үкн үктлэн түрү үзнэ. Тер учрар бурхид шүтэгн советск амтн, мана ори-нугдт коммунизм тосхлгнэ ноолдан шудрмг кевэр орлцлгэнд зовар ик саалтан кургнэ. Бурхн күү-нэ эзи биш, күн бийн бийдэн, эврән-ннь хувдан эзиниг меддж авхд бас саалтг болна.

Бички күүкдт нег бгдг зокал бас баянэ. Тинглэрн лам болн гелнэ улс, бички күүкдиг усн аршаггар угьагдад, тэрнин ном умшад, үлэ-гбэд, «бу зална гилгэд», цаасн дер керг уга бичг бичэд, түүгэн кенчрар орагдад, күүзүндн зүүнэ.

СССР-т социализм диилснэ хөөн ламаизмин номин гол уньгн уга кег-дв. Бурят болн хальмг улени ик зунь бурхн-шаджнас даньгиндэн заарв. Болв тиим болсна хөөн, ламаизм, ша-

дн болдж аамшг тату болв, түүнэ өмнэс идейн ноолда кегбэд керг уга гилж тоолдж болшго. Юнгдад гиллэ, ода бийн лам-шаджна уха бэрчир шунмгаа кевэр кдлэд, бий талан шин амт, шишлн күүкд улс, багь-чуд, нам биш, бички күүкд орулдж авхар седцхэнэ. Энүндэн эдн зармнь газрар, тер дотр бурхн-шаджна ноол-дх цаалгврин кдлмш тату газрар, күүцэвртэ болцхана. Мел энүнэ тус-кар одахн Каспийск районд болсн йовдл келджэнэ.

Эн района партин организаци антирелигиозн пропагандиг эс кел-дэсиг олзлад, бурхн-шаджид шүт-дг цөн улс, таря хуралгнэ болн загэс барлгнэ гүргү цагт, «Газр—ус такна» гилгэд дала олн амт хура-гдад, гелнэ күү олдж авч ирад, амт меклэд, «газр таклгнэ» гару гилж 7 миньгнэс үлү арслнэ мөнүг амтнэс цуглулад, мөргүл келж.

1958 джилни август сард Яш-кульск района «Кировский» совхо-зин 4-ч фермин бөр, өмннэ гелнэ йовсн Кигилтиров Нооста гилж күү-нэ седвэрэр, йосна газрас зов уга-ггар, мөргүлин гер барэд, олн амтн цуглрсн мөргүл келж.

Эн йовдл коммунистнр Бобров, Бадма-Гаряев болн Мухин эднэ пүд-нд үзгэд баясн бийн, эдн энүгэр

учр авл уга, партин организацн эс соньсхдг.

Иим кевэр бурхн-шадж делгрү-лэчир олн амт производствэс зааг-лад, теднэ ухан седвэрт бурхн-шаджна худл орулхар седнэ.

Мана советск цагт бурхн-шаджид шүтдг улсин ик зунь мел гол ухаггарн, чик седклэри шаджид зальврна гилж келдг болшго. Тедн, ююгбинь келх, кезанэс нааран мөр-гэ юмн, зуг хуучн авьясин төлэ келжэх юмн гилхэнэ. Тиим болсн бийн партин, советск, профсоюзн болн талдан организаци бурхн-ша-джна авьясмудла олн зүйс ноолда кегбэд, теднэ му хоринь олн амтид медүлх зовтэ. Бурхн-шаджна авьс-муд мана Төрскинг улм цааран бөд-лгнэ төлэ, мана олн-амтнэ мате-риальн болн культурн джиргэл өслгнэ төлэ шунмгаа ноолда кехд саалтан халдана.

Тер учрар ламаизмла, буддизмла болн талдан шаджна идеологла ноол-да келгн — коммунизмин төлэ, советск олн-амтнэ джиргэл хувин төлэ ноолдлгнэ нег сан чинртэ төр.

М. КОЗИН,

политическ болн научн медрл тархалгнэ обществн член.

ГАЗАДИН ОРДУДАР

Франц болсн референдумин аш

ПАРИЖ. (ТАСС). Французск шин конституцин туск төрөр кесн референдумин Метропольд дуугъан бгггнә сүл ашиг Францин дотр-дундин министрств зарлв. Сунъгврин спискл 26606.948 кун орулддж. Дуугъан бгггнд орлсн 22.595.703 сунъгач (сунъгврин збв эзлжәх улсн 84,9 процентн). Шин конституцин төлә дуугъан бгсн 17.666.828 кун (79,25 процент) керго гилж дуугъан бгсн 4.624.475 кун (20,85 процент).

Тигәд, Де Голин правительств, эврәнн белден конституцин проектг батлулгг кувц. Шин конституц октябрин 5-д „Журнал офисель“ гилд правительствн зәнъгләчд барлгддж, йосна збвтән орулгд гилж кулгдджәнә. Тер цагас авн правительств, шин конституцас иштә, дөрвн сарин туршарт бачм брн збв элх йос авхмн. Конституцин 91-ч статьяд иилгж келгдджәнә: „Эн конституцар хәләгдсн республикин институтс, энүг йосндан орнас авн дөрвн сарин эргид тогтад гарггдихахмн“. 92-ч ствгггас иштә, правительств йосна шин органс бурдәхин төлә, „закана

чинртә указмуд“ гарггдж чадх збв олзлхмн. Болх парламентск сунъгввр кехин төлә правительств сунъгвврн зака дилгдж батлхмн. бас тер мет, „орн-нутгин бәәдл-джергьлин төлә, гражданмудиг харслж, сулхвр теткхин төлә, кергтә гилж тоолсн уулдврән“ кедж чадх збвтә.

Тегәд, тер бачм даалгвврн кирцәнн, теер келгдсн статья-сиг яггдж олзлггнәс йилгврхмн.

Метропольд келгсн референдумин тускар, францин коммунистическ партин ЦК-н политбюрон член Этъен Фажон „Юманите“ газет иилгж бичджәнә: Французск цуг демократнр сулхврн төлә кесн ноолдан диилвр кувцд чадсн уга. „Де Голль некджәси „збвтә“ гисн хәрүггән авч чадв“, — гилж Фажон бичджәнә. — Терүгән тер демагогин болн салвлач улсн эв-арггиг негдүлж олзлад кувц. Миллиардермүдин дурдан кесн кампань, радиог кевтнә улмәдән орулж авлгн, пропаганда дала ик мбнъг олзлггн — эн тоот цуггар әмтнә зәрминь мекләд тбрулдж чадв. Аш суулдн, турун болдж, эн джилин май сард болснла ад-

ләр, Де Голль Ги Моллен болн социалистическ партин наадк гардацирин дун уга дбннәт олзлв. Эн партин хург деер, „збвтә“ гисн хәрү батлулдж авчкәд, терүнә гардацинр, чинъурин ээмиг диктатур тал бкәлггәд, тер цагларн демократическ чидлмүдин ницлггнд харшлад, кувц-көлсчрн зәрминь болн уур-мг баячудиг салвләд бәәв.

„Иигәд учрсн бәәдл збвәр джаньгрта болдяхинь нууггәд керг уга“ гилж Фажон темлгдджәнә. „Антиреспубликанск конституц, аәмшгтә кемджән уга ик йос диктаторт бгчәнә, эн тоот олн-әмтиг болн энүнә демократическ организацисг ээрлгнүр залгдджәнә, фашизмд хаалгъ секджәнә, терүнә зертә-зевтә багмуд уул татгч уулдвр кехд таал учраджәнә“ — гилж Фажон герчлж келджәнә.

Цуг демократическ чидлмүдиг ницулх кергтәг заадж, Фажон иилгж ашлдж бичдәнә: „Кемрджән республиканинр сулхврн улс болггнн харсхлә, кемрджән тедн түдвр угагар эврәнн ницлтан батлад, эврәнн саглггән батлхлә, тедн фишизмн хаалггнн ббгддж чадхмн“.

Элст балгсна тоосхин гер.
А. Балакаевин цоксн зург.

ШИН КЛУБ

Сарпинск районд культурин учрежденин ик тосхлтс болдж йовна. Уманцев селәнд, Коробкин болн Жарков куутр-мудәр, 2-ч номертә совхозин 4-ч болн 6-ч фермсәр эн джил шин клубс тосхгдәд дуусгдв; „Степной“ совхозин 4-ч отде-

леньд болн Васильев куутр деер улан шугъусин гермуд тосхгдв.

„Гигант“ колхоз деер 350 куунә бәәртә культурин Герин тосхлт шумггә кевәр кегдджәнә.

И. НОВОСЕЛЬЦЕВ.

Хөөнд көг тәвлгн хашнгар кегдджәнә

Эн джил Приютненск районд она колхозмудар болн совхозмудар 67100 нәәднр хббдт көг тәвгдх збвтә, терүнәсн 48100 хббнд эртәр көг тәвгдх бәәсмн.

Болв, района эдл-ахусар хббдт көг тәвлгнд мууггар белдвр кесн учрар „Дружба“, Кировин нертә колхозмудин, 107-ч номертә совхозин нәәднр хббдин чинәнн му, көг тәвлгнә цаг иртл хургдиг экәсн салгәл уга бәәддж. Ода шинкән ирдж хургдиг экәсн салгәд, отармуд бурдәдджәнә. Тегәд чигн хурггәтә хббдин чинәнн әс ясрдж. Дакад, тохмта хуцмудт асрлгъ мууггар тетксн учрар, эднә чинәнн бас му.

Август болн сентябрь сармудт нәәднр хббдт көг тәвлгн ик сулар кегддж. Искусственин көг тәвлгнә 39 пунктас зуг 15-н пунктс ясад, бел кегддж, наадк пунктс ясгддж бел кегдәд уга.

Эн районд 48100 хббнд эр-

тәр искусственин көг тәвхмн гилж темлгддәдж, терүнәсн әндр бдр куртл зугл 5384 хббнд көг тәвгддж, 107-ч номертә совхозд 3500 нәәднр хббнәс зуг 897 хббнд, Кировин нертә колхозин 4900 нәәднр хббнәс 1576 хббнд көг тәвгддж.

Кировин нертә колхозин (ах-лачнә ур Чудиков, ах зоотехникнә ур Ванников) искусственин көг тәвлгнә 10 пунктас зуг 3 пунктснә ясгдәд белн болдж, наадк пунктснә белн болад уга. 107-ч номертә совхозин, „Дружба“ болн Кировин нертә колхозмудин тохмта хуцмуд искусственин көг тәвлгнд белн болад уга, дакад теднд бндг, морковь, үс болн эрдни-шишән силос бгхш.

Колхозмудин болн совхозмудин зоотехникүд болн малин әмчнр, искусственин көг тәвлгнә пунктсур оч, искусственин көг тәвлгнә техникудт болн хббчнрт тодрха дбннәкд болцхах кергтә.

Б. БОЛДЫРЕВ.

Даалгвврн кувцәддәхш

Яшкульск района селәнә эдл-ахун гардацинр, тер дотр малин специалистнр увләр болн эрт хаврар хбд хурглулдж авлггнә чинринь сәәнәр медихәнә.

Белв, эн прогрессивн дамшлтиг кувцнә олзлдж, хббдән увләр болн эрт хаврар хурглулдж, сән төл авч, хббдин тоггннә икдүлхәр седджәхмн уга. Ода 4000 нәәднр хбд искусственин көг тәвлгнд белн болдж. Болв телнәс зуг 2128 хббдт көг тәвгддж.

„Адыковский“ совхоз (директорнә ур Богданов, парт-организацин селләтрнә ур Унгунов), 108-ч номертә совхоз (директорнә ур Кинчиков, парт-организацин селләтрнә ур Агтаринов) ода чигн хббдт-

искусственин көг тәвлгнә көдлмшән экләд уга.

„Кировский“, „Гашунский“ болн „Лиманный“ совхозмудар нәәднр хббдт көг тәвлгн йир хашнгар кегдджәнә. „Лиманный“ совхозд тавн отар хбд көг тәвлгнд белн болснәс зуг 370 хббнд көг тәвгддж, әс гилж искусственин көг тәвлгнә зураггән әрә гилж 11,4 процент кувцәдж.

Нәәднр хббдт искусственин көг тәвлгнд хуцмудиг мууггар белдцхәдж. Тер учрар хуцмудиг көгт тәвдж болшго.

Яшкульск района совхозмуд 64 минъгн нәәднр хббдт эртәр көг тәвх даалгвврта. Тер даалгвврн болзгтнә куцәхин төлә ноолдихах збвтә.

П. ЗАВЬЯЛОВ.

Венгрт прибор тосхлгн делгрлгн

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Дөрвн зу шаху олн зүсн электрическ, опптическ нань чигн прибормуд Венгрт кедж гарггднә. Венгрин промышленостин эн халхнә ик делгрнъгү болн цуг нарт делкәд ил темдгтә. Венгрин прибор тосхлгнә продуки гарггггиг улм делгрүлхин эркд, гурвн джилә зураггар, 300 сай фонт (мбнъгнә то) гарггар хәләгдсн бәәнә. Эн мбнъгн нурггдж электронн болн электрическ прибормуд гарггдг заводсиг икдүлхин төлә болн лабороторн оборудовань кедж гарггдг заводмуд икдүлхин төлә олзлгдхмн. Тер мбнъгнә брәл шахунь Советс Союзас станокс болн оборудовань хулддж авхд олзлгдхмн. Гурвн джилә зуран сууләр прибормуд кедж гарггггн 60 процент бсхмн.

Китдт шин комбинат тосхлгн

ПЕКИН. (ТАСС). Цинаод (Шаньдунь провинци) шин металлургическ комбинат тосхлгн эклв. Эн комбинат джил болгн 550 минъгн тонн цб, 400 минъгн тонн болд, бас тер мет рельс, нимгн хала-болд, цутхмр трубс, электротехническ болд болн прокат гаргггг болхмн. Турун доменн бешнә иргч джилинкин эклчәр көдлмшт орулгдхмн. Комбинатин тосхлт кевтән 1959 джилд төгсхмн.

Китдин Олн-әмтнә Республикд атомн реактор болн циклотрон тосхгдд дуусгдв

Сентябрин 27-д Пекинә бдр, Китдт әмтин турун болгч, 10 минъгн киловатт кувцә шин-дллггнә атомн реактор болн 24 сай электровольтта циклотрон эклдж көдлмшт орулгдв.

Атомн реактор болн циклотрон көдлмшт орулггнә го-

сударственин болн общественин уулдәчнр, ученн улс, дипломатическ корпусин әлчнр, газдин орудин гичнр, инженермуд болн көдлмшчнр бәәцхәв.

(ТАСС).

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.

Республикин „ХАЛЬМГ ҮНН“ „СОВЕТСКАЯ КАЛМЫКИЯ“

газетс

октябрин 1-шинәс авн 1959 джилд бичлгъ эклджәнә.

Бичгдлггнә үнн:

джилдән—52 арслнъ 20 деншг;

брәл джилдән—26 арслнъ 10 деншг;

нег сардан—4 арслнъ 35 деншг.

„Союзпечатин“ республикин, балгсна, районин отделенс болн залгглдана отделенс, почтальонс болггн цуггар газетд бичгдлгг кеджәнә.

1959 джилд газетст болн журналмудт кун болггнә бичгдлггн 1958 джил октябрин 1-с авн эклдж кегдхмн.

Газетд, журналд бичгдлгг „Союзпечатин“ балгсна, района отделмүд болн залгглдана отделенс, предприятисн, колхозин, РТС, совхозин, сурггулин заведенисн болн учрежденисн пунктсар олна уполномоченин улс авхмн.

Газетд, журналд бичгдлггән цаглань кецхәти! „Союзпечатин“ республиканск отдел.